

SZLÁV KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGEINK: NYELV, FOLKLÓR, IRODALOM

Tanulmánykötet a Bolgár Kulturális Fórum alapításának
20. évfordulójára

СЛАВЯНСКИТЕ НИ КУЛТУРНИ НАСЛЕДСТВА: ЕЗИК, ФОКЛОР, ЛИТЕРАТУРА

Сборник послучай 20 годишнината от основаването на
Българския културен форум

A kötet megjelenését támogatták/Спонсори на сборника:

NEMZ-KUL-19-1163

Budapest XI. kerület, Újbuda Bolgár Önkormányzata

SZLÁV KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGEINK: NYELV, FOLKLÓR, IRODALOM

СЛАВЯНСКИТЕ НИ КУЛТУРНИ НАСЛЕДСТВА: ЕЗИК, ФОЛКЛОР, ЛИТЕРАТУРА

Szerkesztette: Menyhárt Krisztina és Dudás Mária

Редактори: Кристина Менхарт и Мария Дудаш

Bolgár Kulturális Fórum – ELTE Szláv Filológiai Tanszék
Български културен форум – ЕЛТЕ Катедра „Славянски
филологии“

Budapest – Будапеща

2019

ISBN 978-615-00-7021-6

Felelős kiadó: Bolgár Kulturális Fórum

Vladimirova Milena – elnök

Отговорен издател: Български културен форум

Милена Владимирова – председател

A kötetet lektorálták/Лектори

Dudás Előd, Dudás Mária, Jankova Veneta, Janiecz-
Nyitrai Agnieszka, Janurik Szabolcs, Lukácsné Bajzek
Mária, Menyhárt Krisztina

A borítón Vladimirova Milena „Ablak az ég felé” c. képe látható

*На корицата е представена картината „Прозорец към
небето“ на Милена Владимирова*

TARTALOM/СЪДЪРЖАНИЕ

Előszó	5
Bajzek Marija: Sožitje narodov, jezikov, kultur in konfesij v Prekmurju in Porabju	9
Császári Éva: Ragadványnév-vizsgálatok a répáshutai szlovákok körében	20
Dudás Előd: Hrvatski govor Temerja u svjetlu narodnih pjesama ...	30
Dudás Mária: <i>Két tűz között</i> a magyar és bolgár frazeológiában	37
Jankova Veneta: Бележки към българо-унгарските научни взаимоотношения през 60-те години на 20 в. (Историко - етнографски аспекти)	51
Juricskayné Szabeva Aszja: Легенди и предания за произхода на виното	62
Menyhárt Krisztina: A leány alakja a bolgár és magyar népmesékben	91
Pátrovics Péter: A Moréna-égetés szokásának lengyel vonatkozásairól	108
Petkova Papadopoulosz Adriana: Основният славянски мит и някои негови елементи в духовната ни култура	118
Pozsgai István: Сочетания количественных числительных с относящимися к ним словами в Будапештском Евангелии	126
Rágyanszki György: „ <i>A pálinka után sóvárgó gégek</i> ” felvilágosítása: a szlovák irodalmi nyelv kodifikálása és az evangélikus antialkoholista irodalom	143
Várnai Dorota: Polska kultura na ziemiach węgierskich	156
Vindus Melinda: „Ne adja az Úr, hogy elfelejtse, kik vagyunk és honnan jöttünk!” A bánáti bolgárok múltja, jelen és jövője	165
Zsilák Mária: Cirill és Metód Nagymorva birodalomba érkezése ezeréves évfordulójának megünneplése Tótbánhegyesen (Nagybánhegyesen) 1863-ban	187
A kötet szerzői	195

POLSKA KULTURA NA ZIEMIACH WĘGIERSKICH

Várnai Dorota

Polska kultura obecna jest na Węgrzech od najdawniejszych wieków, niemal od początków istnienia państwa polskiego i węgierskiego.

Polska i Węgry związane ze sobą wieloma więzami – politycznymi, kulturalnymi, naukowymi itp. – zajmują w Europie podobne miejsce. Oba państwa leżą w Europie Środkowej, ich powstanie datuje się na mniej więcej ten sam okres historyczny, pierwsi władcy obydwu krajów, poprzez przyjęcie chrześcijaństwa u schyłku 10 wieku, włączyli swe państwa w obieg uniwersalnej kultury, ukształtowanej i dyktowanej przez zachodni świat chrześcijański. Państwa te przez długie wieki sąsiadowały ze sobą. Okoliczności te z pewnością nie były obojętne z punktu widzenia kierunków rozwoju politycznego, społecznego i kulturalnego Polski i Węgier. Miały one niemały wpływ na wiele podobieństw w kształtowaniu się tych dwóch środkowo-europejskich organizmów państwowych, a także umożliwiły częste kontakty – dynastyczne, polityczne, handlowe, gospodarcze, jak również – interesujące nas tu w pierwszym rzędzie – kontakty kulturalne.

Z polską kulturą i polskim piśmiennictwem na ziemiach węgierskich – mowa tu będzie o historycznych terenach węgierskich – można spotkać się już w dawnych wiekach, co stanowi interesujący temat badań związanych z polsko-węgierskimi kontaktami kulturalnymi na przestrzeni wieków. Dotychczasowe badania prowadzone w tym zakresie nie dają na razie pełnego obrazu powyższej problematyki, jednakowoż umożliwiają pewien wgląd w tematykę i wskazują na konieczność kontynuowania prac. Rozważając problematykę piśmiennictwa polskiego na terenie tzw. historycznych Węgier, czyli biorąc pod uwagę granice państwa węgierskiego sprzed postanowień w Trianon, możemy wyróżnić następujące tereny i okresy w historii kontaktów polsko-węgierskich: tereny Spiszu – od 15 do 18 wieku; wczesnorennesansowe dwory węgierskich magnatów oraz dwór króla Maciej Korwina w Budzie; krakowskie drukarnie oraz działalność polskich drukarzy na terenie Królestwa Węgierskiego w 16 wieku; działalność polskich poetów na ziemi węgierskiej w 16 wieku; przekłady polskich tekstów na język

węgierski w 16–18 wieku, działalność braci polscy w Siedmiogrodzie w 17–18 wieku; polscy górale osiedleni na Węgrzech od 1717 roku, pierwsze czasopisma polskie na Węgrzech w drugiej połowie 19 wieku; lata II wojny światowej; współczesność. W niniejszej publikacji poruszymy kwestie wczesnorenesansowych dworów węgierskich magnatów i dworu Macieja Korwina w Budzie; krakowskie drukarnie oraz działalność polskich drukarzy na terenie Królestwa Węgierskiego w 16 wieku; działalność polskich poetów na ziemi węgierskiej w 16 wieku; przekłady polskich tekstów na język węgierski w 16–18 wieku – tematy te omówiła autorka niniejszego tekstu w swojej monografii *Wokół polskiej i węgierskiej literatury epoki renesansu* (Várnai Dorota, *Wokół polskiej i węgierskiej literatury epoki renesansu*. ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék).

Jednym z najdawniejszych terenów Królestwa Węgierskiego, gdzie warto szukać piśmiennictwa w języku polskim, jest Spisz. W 1412 roku polski król Władysław Jagiełło pożyczył ówczesnemu władcy Węgier, Zygmuntowi Luksemburczykowi, dużą kwotę pieniędzy (odpowiadającą siedmiu tonom czystego srebra), za co otrzymał od niego w zastaw część Ziemi Sądeckiej oraz 13 miast spiskich, które dopiero w 1769 roku, po 360 latach przyłączyła ponownie do Węgier Maria Teresa. Spisz, należący wcześniej do Węgrów, ale zamieszkany częściowo przez polskich górali (oraz inne narodowości), stał się więc w tym okresie miejscem, gdzie mogła rozwijać się także polska kultura. Dysponujemy źródłami, na podstawie których wiemy, że w 1480 roku powstał rękopiśmienny zbiór pt. *Modlitwy spiskie*, w którym zawarte były m.in. teksty modlitewne w języku polskim. Niestety, oryginał nie został do tej pory odnaleziony. Na Spiszu w 17 i 18 wieku zdomowały się zakony, najpierw jezuitów, następnie pijarów. Te dwa zakony, prowadziły szeroką działalność oświatową i edukacyjną, poprzez utworzenie sieci szkół, tzw. kolegiów. Po kasacji zakonu jezuitów pijarzy kontynuowali prace, dbając także o rozwój języka polskiego na terenach spiskich. Temu celowi służyły m.in. dramaty wystawiane w teatrze szkolnym, które częściowo tłumaczono z łaciny na język polski, a po części pisano w języku polskim. Wiemy, że w jednym z kolegiów pijarów przedstawiany był dramat pt. *Najstršia lod' Opalinskiego domu*, napisany na cześć rodów Lubomirskich i Opalińskich – polskich mecenasów szkoły. Wiemy także, że jeden z profesorów kolegium, Petr

Krasuski (1718–1764), tłumaczył na potrzeby teatru szkolnego dramaty z łaciny na język polski. Niestety, najprawdopodobniej teksty te nie były nigdy drukowane, a i ich rękopisów na razie nie odnaleziono.

Innym miejscem otwierającym przed Polakami możliwości działalności kulturalnej, a co za tym idzie wydawniczej, był Siedmiogród w 17 i 18 wieku, który po dekreście króla Jana Kazimierza z 1658 roku, wypędzającym arian z Polski, stał się dla wielu z nich nowym domem. W Siedmiogrodzie dobrze znano Polaków. Księżę Siedmiogrodu, Jan Zygmunt, syn Izabeli i Jánoša Zápolyi, zgromadził na swoim dworze wielu uczonych i pisarzy polskich. W Siedmiogrodzie polscy arianie osiedlili się głównie w miejscowości Kolozsvár. Tu, a także w innych miejscowościach siedmiogrodzkich, utworzyli szkoły polskie, których zadaniem – podobnie jak na Spiszu – miało być podtrzymywanie polskości, i w których dzieci i młodzież uczono języka polskiego. Bracia polscy prowadzili w kraju niezwykle aktywną działalność kulturalną i piśmienniczą, którą kontynuowali także na wygnaniu.

W początkowym okresie arianie z Polski dążyli do utrzymania swojej narodowej odrębności. Jednocześnie podkreślali, że tworzą jedną wspólnotę z braćmi węgierskimi, a różni ich jedynie odmienny język. Na obczyźnie najważniejszym zadaniem stało się utrzymanie wiary, a przy tym także zachowanie polskości. Temu właśnie służyły założone przez braci polskich szkoły. W jednym ze szkolnych dokumentów, znalezionych w miejscowości Bethlen, pochodzącym z 1713 roku, zapisano, że niejakiemu Lanikowiczowi polecono, aby nauczał powierzoną mu młodzież polską czytania, pisanie, a także języka ojczystego. W szkole założonej w Kolozsvár zadaniem brata Skrzyńskiego było „nauczanie dzieci języka polskiego dla dobra społeczności polskiej i dla przyszłości”. Zadanie to zostało rozszerzone również na starszą młodzież. Na synodzie w 1757 roku nakazano, aby „młodych chłopców i panienki poddawać egzaminowi po każdej niedzielnej mszy świętej”, aby młodzież była biegła w języku polskim. Podobnie jak w kolegiach polskich na Spiszu, również w siedmiogrodzkich szkołach dramat szkolny służył wychowywaniu w duchu polskim oraz podtrzymywaniu tożsamości narodowej polskich uczniów. Na podstawie powyższego można więc stwierdzić, że zachowanie polskości, tożsamości narodowej było dla braci polskich osiadłych w Siedmiogrodzie ważnym zada-

niem. Dlatego też msze święte odprawiano po polsku, po polsku zapisywano postanowienia synodów, po polsku też robiono wpisy do ksiąg kościelnych. Z czasem jednak wpisy te zawierały coraz więcej błędów językowych, co wskazuje na stopniowe asymilowanie się polskiej ludności osiadłej w Siedmiogrodzie. Tak więc, mimo usilnych wysiłków siedmiogrodzkich Polaków, w drugiej połowie 18 wieku widoczna jest coraz częstsza ich asymilacja, co wynikało częściowo z zawierania przez nich mieszanych małżeństw. Oprócz tego coraz większy był nacisk rodzimych unitariuszy na Polaków, aby posługiwali się oni językiem węgierskim, chociaż wpisy do ksiąg kościelnych w dalszym ciągu wykonywano po polsku, a języka węgierskiego używano rzadziej. Przez długi czas wśród polskich arian powszechne było niezwykle mocne poczucie przynależności do narodu polskiego.

Działalność braci polskich w Siedmiogrodzie ograniczyła się do prowadzenia polskiego szkolnictwa, w przeciwieństwie do tej grupy, która po wygnaniu z Rzeczypospolitej znalazła schronienie w Niderlandach. Wynikało to najprawdopodobniej ze społecznego kształtu grup braci polskich – główny trzon emigracji polskiej w Siedmiogrodzie stanowili plebejusze (polska szlachta ariańska wybrała zachód Europy), a działalność naukową czy wydawniczą ograniczały również działania cenzurowe kontrreformacji, które także rodzimej ludności węgierskiej nie zezwalały na druk.

Należy też wspomnieć zwartą grupę Polaków, przybyłych na tereny Węgier na początku 18 wieku, którzy osiedlili się w wiosce, znajdującej się w północnych Węgrzech – Derenk. Właśnie potomkowie derenczan, którzy od trzystu lat zamieszkują te tereny stanowią współcześnie prawną podstawę istnienia polskiej mniejszości narodowej na Węgrzech.

Od 1717 roku zaczęli tu przybywać polscy osadnicy, chłopci pańszczyźniani ze Spiszu i górale z Podhala. Na podstawie archiwalnych dokumentów oraz wieloletnich badań naukowych wiemy, że pochodzili oni głównie z trzech wiosek: Białki Tatrzańskiej, Bukowiny Tatrzańskiej i Czarnej Góry. Na Podhalu w owym czasie panowała bieda, górale opuszczali więc swoje domostwa w poszukiwaniu lepszych warunków do życia (świadczą o tym na przykład słowa pieśni ludowej „*Góralu, czy ci nie żal odchodzić od stron ojczystych*”). W Derenku Białczanie znaleźli podobne warunki do życia, z tą różnicą, że dawały one podstawy do nowej egzystencji.

Przeprowadzone badania pokazują, że polscy derencianie z 17 wieku są jedną z najstarszych narodowości, żyjących na Węgrzech, którzy od 300 lat do dzisiaj zachowali swoją etniczną świadomość i język przodków.

Derencianie stworzyli społeczność zamkniętą, nie mieszała się z okoliczną ludnością, zachowując w ten sposób swój dawny, coraz bardziej archaiczny język i swoją kulturę, żyli w izolacji, stali się samowystarczalni. Dbali o to między innymi poprzez zawieranie związków małżeńskich między sobą. Tendencje te wzmocniły się jeszcze bardziej w drugiej połowie 19.

W latach czterdziestych ubiegłego wieku na polecenie Miklósa Horthyego, dla którego były to tereny łowieckie, wysiedlono mieszkańców Derenku do pobliskich wiosek. Do nowych miejsc przewieziono domy, kościółek, a dawna polska ludność Derenku została rozproszona po różnych miejscowościach: Emőd, Mezőnyárad, Tiszaszederkény, Tóharaszt, Vatta, Búdöskútpuszta, Ládbesenyő-Andrástanya, Sajószentpéter, Istvánmajor, „ale do Derenku przywołuje ich nadal głos serca”. Od 1990 roku corocznie pod koniec lipca odbywa się na ruinach wsi odpust derencki, który jest okazją, aby spotkali się ze sobą urodzeni jeszcze w Derenku przesiedleńcy, ale też i kolejne pokolenia. Przybywają tu także co roku „bracia” z Podhala, z Białki Tatrzańskiej, Bukowiny Tatrzańskiej – mający takie same nazwiska (choć niektórzy piszą je po węgiersku, drudzy po polsku). Świadomość polskiej odrębności etnicznej wśród dawnych derencian i ich potomków nie zanikła, a wręcz przeciwnie, są oni jej coraz bardziej świadomi i starają się kultywować dawne obyczaje, pielęgnować swoją kulturę, m.in. zachowując pamięć archaicznej gwary, którą posługiwali się ich przodkowie, a zespół ludowy „Polska Drenka” przypomina współczesnym dawną kulturę muzyczną.

Kolejny okres, będący źródłem polskości na Węgrzech to wiek 19, który zaowocował następnymi etapami polsko-węgierskiej przyjaźni oraz polskiej działalności kulturalnej i piśmienniczej na Węgrzech, co było efektem osiedlenia się na Węgrzech żołnierzy polskich – uczestników węgierskich walk narodowowyzwoleńczych 1848 roku, którzy, zgodnie z hasłem „za waszą i naszą wolność”, pragnęli przyczynić się do odzyskania przez Węgrów wolności.

Osadzanie się Polaków na Węgrzech nasiliło się po ugodzie z Habsburgami w 1867 roku. Na przełomie 19 i 20 wieku na terytorium ówczesnych Węgier zamieszkiwało ok. stu pięćdziesięciu tysięcy Polaków i osób polskiego pochodzenia. W wyniku traktatu w Trianon poza granicami Węgier znalazły się duże obszary, na których żyła także polska ludność (m.in. polskie wsie góralskie znajdujące się na Górnych Węgrzech – tereny dzisiejszej Słowacji). W ten sposób liczba Polaków na terenach węgierskich zmalała do około trzydziestu tysięcy. Najważniejszym skupiskiem Polaków stał się Budapeszt, a szczególnie jego dzielnica Kőbánya. Na początku 20 wieku zaczęli tu masowo przybywać polscy uchodźcy „za chlebem”, w poszukiwaniu pracy. W 1927 roku zbudowano tu kościół polski, powstał Dom Polski, w którym gromadzili się żyjący z dala od ojczyzny Polacy, dla których ważne było zachowanie łączności z polskością. Już od końca 19 wieku zaczęły powstawać organizacje polonijne, stowarzyszenia, kluby itd., zaczęto wydawać polskie czasopisma. Pierwsze polskie czasopismo, choć ukazywało się przez krótki czas – „Tygodnik Polski na Ziemi Węgierskiej” – zostało wydane po raz pierwszy w 1872 roku.

Kolejne czasopisma to: „Wieści Polskie”, wydawane w czasie II wojny światowej dla żołnierzy polskich internowanych na Węgrzech, od 1970 roku ukazuje się „Głos Polonii”, obecnie jako kwartalny dodatek do „Polonii Węgierskiej”, miesięcznika wydawanego przez Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech.

Również w okresie II wojny światowej budapeszteński Instytut Polski zainicjował działalność edytorską w serii „Biblioteki Polskiej”, w której wydano wiele dzieł i utworów polskich pisarzy i poetów, a także przekładów z literatury węgierskiej na język polski.

Szczególne czasy dla polskich możliwości wydawniczych powstały po transformacji 1989/90 roku, zwłaszcza po 1993 roku, kiedy parlament węgierski uchwalił ustawę o mniejszościach narodowych i etnicznych na Węgrzech. W 1994 roku zaczęła tworzyć się polska samorządowość na Węgrzech. Powstanie samorządów polskich, a także innych organizacji cywilnych i stowarzyszeń, obok tych istniejących już od dawna (jak Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Bema, działające w Budapeszcie i innych miastach Węgier od 1958 roku), umożliwia prowadzenie szeroko zakrojonej działalności kulturalnej i wydawniczej. Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech, Stowarzyszenie Bema,

a także inne stowarzyszenia kulturalne na terenie całych Węgier oraz samorządy mniejszościowe (ich liczba na terenie całego kraju wynosi obecnie 44) przeznaczają znaczne fundusze na wydawanie utworów polskich autorów, pisarzy, poetów żyjących na Węgrzech (np. Andrzej Pedryc, Konrad Sutarski, Wawrzyniec Marek Rak, Géza Cséby i inni) oraz na prowadzenie działalności kulturalnej.

Wraz z rozwojem samorządowości mniejszości polskiej na Węgrzech powstały możliwości utworzenia form edukacyjnych dla dzieci polonijnych. Pod patronatem Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech działa Szkoła Polska dla dzieci, które nie chcą zapomnieć o swoich polskich korzeniach. Zajęcia odbywają się po lekcjach w szkołach węgierskich. Placówka ta prowadzi naukę języka polskiego jako obcego oraz literatury i historii polskiej. Szkoła Polska prowadzi kształcenie podstawowe i średnie. Edukacja kończy się maturą z języka polskiego, a ocena wpisywana jest do świadectw węgierskich. Szkoła ta ma swoje placówki na terenie całych Węgier, w miejscowościach, w których znajdują się większe skupiska Polaków i osób polskiego pochodzenia. W Budapeszcie działa także Szkoła Polska przy Ambasadzie RP, która realizuje program edukacyjny szkół w Polsce.

Działalność polskich organizacji na Węgrzech wspomagana jest także przez państwo węgierskie, które udostępnia znaczne środki finansowe żyjącym na terenie Węgier mniejszościom narodowym, gwarantując im w ten sposób możliwość zachowania tożsamości narodowej, pielęgnacji języka ojczystego (czy też języka przodków), kultury i tradycji polskiej.

Irodalom

- Csapláros I. 1983, *Fejezetek a magyar–lengyel irodalmi kapcsolatok történetéből*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Rémiás T. 1995, *Derenk vallásos népélete*. Kultúra és Tradíció. I. Kötet
- Rémiás T. 2005, *In memoriam Derenk II. A derenki lengyelség kapcsolattrendszere a házasultak egyházi anyakövei tükrében*. Miskolc – Budapest: Lengyel Kutatóintézet és Múzeum.
- Rémiás T. – Sutarski K. (szerk.) 2008, *Derenk. A magyarországi lengyelség emlékhelye*. Budapest: Lengyel Kutatóintézet és Múzeum.
- Ślaski J. 1968, *Z dziejów związków kulturalnych i literackich między Polską a Węgrami w dobie Renesansu*. Kultura i literatura dawnej Polski.

- Tazbir J. 1964, *Bracia polscy w Siedmiogrodzie 1660 – 1784*. Warszawa: PWN.
- Várnai D. 2019, Polacy na Węgrzech: Kultura i języka Derenczan. In: Császári É.– Imrichová M. (szerk.): *Király Péter 100: Tanulmánykötet Király Péter tiszteletére* II. Budapest, Magyarország: ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék, 136–142.

Abstract

Various forms of Polish culture have been present in Hungary since the Middle Ages. This was made possible, among other things, by the centuries-long neighbourliness of Poland and Hungary and, as a result, the dynastic, political, economic and personal relations could also have contributed to the development of cultural relations between the two nations as well as to the presence of Polish cultural manifestations in Hungary. Polish literacy and other cultural products appeared in the Spisz region in the 14th century after king Sigismund had pledged the Thirteen Towns of Spisz to the Polish king. After being expelled from their country, Polish Unitarians found refuge in Transylvania, where they sought to preserve their Polish identity. One of the means of this was the maintenance of Polish schools and Polish culture. Polish mountaineers from the Tatra Mountains called 'górale' arrived in the upper Hungarian village of Derenk in 1717 to populate the deserted Hungarian village due to an epidemic. At the turn of the 19th and 20th centuries, many Poles visited the Hungarian capital and other industrial cities to find work. Thus, one of the districts of Budapest, Kőbánya became the cultural centre of the Poles, a Polish church was built and a Polish House was established, where the Poles living there still meet. Currently, many Polish cultural associations, Hungarian – Polish societies and ethnic local governments are involved in the maintenance and development of the Polish language, culture and traditions.

Rezümé

A lengyel kultúra különböző formái már a középkortól jelen vannak a magyar földön. Ezt, többek közt, Lengyelország és Magyarország évszázados szomszédsága tette lehetővé, és ebből kifolyólag a dinasztikus, politikai, gazdasági, illetve személyes érintkezések is hozzájárulhattak a két nemzet közötti kulturális kapcsolatok kibontakozásához,

továbbá a lengyel kulturális megnyilvánulások jelenlétéhez Magyarországon.

A lengyel írásbeliség és más kulturális termékek megjelentek a 15. századtól a szepességi területeken, miután Zsigmond király zálogba adta a lengyel királynak a 13 szepességi várost. A 17–18. században pedig a lengyel unitáriusok, miután elkergették őket országukból, Erdélyben találtak menedéket, ahol igyekeztek megtartani a lengyel önazonosságukat, aminek egyik eszköze volt a lengyel iskolák és a lengyel kultúra fenntartása.

1717-ben a felső magyarországi Derenk faluba érkeztek lengyel górálok (tátrai hegyi lakók), akik betelepítették a járvány miatt elnéptelenedett magyar falut. A 19. és 20. század fordulóján sok lengyel kereste fel a magyar fővárost és más ipari városokat, ahol munkát találtak. Így Budapest egyik kerülete – Kőbánya – lett a lengyelek kulturális központja, itt épült fel a lengyel templom, megalakították a Lengyel Házat, ahol a mai napig találkoznak az itt élő lengyelek. Manapság számos lengyel kulturális egyesület, magyar–lengyel baráti társaságok, nemzetiségi önkormányzatok foglalkoznak a lengyel nyelv, kultúra, hagyományok fenntartásával és fejlesztésével.